

OTKOS-10: Ljudi su prodavali krave i stoku da bi kupovali oružje

by **Bjelovarac** — 23/12/2022 in **Velike teme**

👍 0 🗨️ 0 💬 0

PIŠE: Željko Brkić

Moj je otac bio predsjednik mjesnog odbora HDZ-a Mali Zdenci. Ja sam bio član, samo u to vrijeme nisam bio eksponiran u politici, ali sam relativno dobro bio obučan vojno pa su prepoznali u meni sigurnu osobu za formiranje otpora u Grubišnom Polju, što su predstavnici političke stranke mene zamolili, ja sam na to pristao, ali se čekalo odobrenje iz Zagreba. Tako da, evo, kroz virovitičku postrojbu ja sam imenovan za zapovjednika ili osnivača Zbora narodne garde za područje Grubišnog Polja, gdje je Virovitica bila korak ispred nas – pričamo o kraju '90. godine. Virovitica je već formirala jednu bojnu, a mi smo bili jedna satnija virovitičke 50. bojne ili bataljona, kako se nekada govorilo.

Uglavnom smo imali lovačko naoružanje i pet automatskih pušaka koje su došle preko stranke, preko HDZ-a. To je u biti bilo sve čime smo bili naoružani. Ja sam formirao u svom klubu gdje sam igrao nogomet i poznavao dečke jednu grupu naoružanih ljudi i u tom momentu sam bio pozvan da to nastavim i u Grubišnom Polju.

Lovačko naoružanje

Tu mi je stranka pripremila 30-40 ljudi koji su došli da me predstave za zapovjednika iako smo se mi uglavnom poznavali, nismo veliko mjesto. Jedino, ni sam nisam prema tim ljudima djelovao sigurno – idemo braniti Grubišno, 30 ljudi naoružano lovačkim naoružanjem – trebalo je nešto reći, dignuti moral tim ljudima. Ja možda još nisam bio spreman, do kraja pripremljen, tako da je dio tih ljudi otišao, nije se više vratio, vidjevši da mi nemamo nadređene, nemamo s kim kontaktirati iznad, ne možeš ući u Sekretarijat narodne obrane jer je to kontrolirao Savez komunista. U to vrijeme, mi smo bili formirani sa ulice, dragovoljci s ulice. U to vrijeme su se dogodili i balvani, zatvorili su komunikaciju s Viroviticom, bili smo naslonjeni na informacije koje su dolazile preko policije i u par navrata smo bili obavješteni, da li namjernom propagandom, kako će napasti Grubišno Polje i tada je uglavnom intervenirala specijalna policija, u dva navrata su čak Virovitičani došli u Grubišno Polje jer mi još uvijek nismo stvorili vojsku. Kad smo to odbili uz pomoć susjeda i Bjelovarčana, mi smo se u međuvremenu konsolidirali, ustrojili i narasli. Onog momenta kad smo prešli više od 50 ljudi, već smo se

osjećali moćnije. Doduše, bilo nas je onoliko koliko smo pušaka imali. Tako smo polako rasli, preuzimali punktove, liniju obrane. Mogu reći da taj 57. kad nije bio postrojen do demobilizacije.

Rat je neminovan

Moram reći da je policija preuzela prvi udar. 17. 8. su pale prve minobacačke granate na Grubišno Polje, prvi ranjeni, sirene Hitne pomoći, uvijek se toga sjetim... Onda sam shvatio da nema mirnog rješenja, da je gotovo, da je rat neminovan, a do tog vremena sam stalno mislio da to sve možemo riješiti mirnim putem.

Mi smo bili periferija Bjelovara u odnosu na Viroviticu. Virovitica je jednostavno osjećala potrebu da mora imati i nas, sve se svodilo da je Bilogora spojena na Papuk i prema Banja Luci pa je konfiguracija terena i položaj takav da smo mi jednostavno s Viroviticom bili bliži i jedno s Viroviticom se moglo kontrolirati taj prostor.

Puno oružja su branitelji kupili sami. Onda je jedna puška koštala koliko i jedna krava. Ljudi su prodavali krave i stoku da bi kupovali oružje. Nešto oružja je došlo preko politike, odnosno preko HDZ-a, a ostatak oružja je dolazio padom vojarni u Križevcima, Bjelovaru, Doljanima, Varaždinu, i ne samo pješачkog naoružanja nego i topničkog. Nešto smo imali u samoizradi onih borbenih vozila, oklopnjaka. Nešto su se u Čazmi radili trombloni koje smo također koristili, minobacač 60 mm znam da sam prvi dobio iz Bjelovara. Onda su se radili nastavci za automatsku pušku, zvali smo ga 'pijani ustaša', stavljala se bomba unutra koju smo mogli baciti preko 200 metara pa su na tu pušku išla dva branitelja, jedna je stavljao bombu i palio fitilj jer smo imali samo 'fitiljače', a drugi je ispaljivao, pa je to bila jedna posada s automatskom puškom. To su bili počeci.

Mi smo bili sve čvršći i sve jači da te opasnosti maknemo s našeg područja i tako se stvarala ideja o napadnim aktivnostima onog momenta kad je oružje došlo, a pogotovo nakon napada na jedno nezaštićeno, čisto češko selo, što se dogodilo 21. 9., gdje su motivirani pljačkom i ubojstvima ušli u selo, fingirali napad na Grubišno Polje, gdje su nas vezali za branjenje Grubišnog Polja, a oni pljačkali po Ivanovom Selu i ubijali. To je velika žrtva koju je selo dalo, ali i žrtva koja je pokazala da što prije moramo intervenirati i tu se počela stvarati ideja o oslobađanju prostora. Tu je Krizni štab dobio odluku da se formira obrana grada Grubišnog Polja, tražila se struka, došao je g. Kovačević koji je objedinio sve naše postrojbe na području Virovitice i Grubišnog Polja, pa i šire, Čakovca i Bjelovara, u jednu operaciju, Otkos 10.

Ranjiva crta razgraničenja

Ideju o napadnoj operaciji Otkos plasirao je Krizni štab u Grubišnom Polju jer je procijenio da bi mi trebali ići u napadne aktivnosti, znajući kakva je bila situacija na ostalim ratištima. Vukovar je bio pod opsadom, pred padom, Banjalučki korpus, Pakrac, Lipik je padao, vraćao se opet. Ako duže čekamo, oni će biti sve jači. Borbeni moral njihov onda je bio velik, bili su motivirani. U isto vrijeme smo i mi bili motivirani i iscrpljivalo nas je držati razgraničenje, mi smo držali razgraničenje 35 kilometara, ta crta je bila vrlo ranjiva što se tiče zasjeda itd. Ja sam osobno sretan da s one strane njihovo zapovjedništvo nije bilo na nekoj visokoj razini i bilo nam je puno lakše s njima voditi borbu. Mogu to potvrditi, da je na pakračkom ratištu bio puno moćniji zapovjednik kadar nego što je bio na Bilogori i sad mislim da smo to trebali iskoristiti. To je bila ideja više politike nego nas iz vojske, politika je na neki način stvorila ideju i tražila način provedbe te ideje o napadnoj aktivnosti i formiranja stožera u Grubišnom Polju.

Sve postrojbe koje su bile u okruženju su to dobro prihvatile i to je bila prva vojno-redarstvena operacija u Hrvatskoj. Ta operacija je pokazala da su oni ranjivi. Ja sam učio, kad ideš u napad, da bi bio siguran, moraš biti četiri puta brojčano jači, 1:4 da ima uspjeh. A kod nas je bilo čak obratno. Mi smo s relativno slabim snagama što se tiče broja razbili njihove redove jer tek tu su pokazali koliko su oni borci. Poslužiti ću se jednim citatom njihovog ideologa iz Grubišnog Polja, dr. Bastašića koji je napisao knjigu 'Stradanja Srba '41.-'91.' – treba strijeljati sve koji su prodali srpske kosti u Jasenovcu. On bi sve strijeljao. Nisu oni takvi borci kakvima su se prikazivali. Gdje god smo bili u bliskoj borbi, ni jednu borbu nismo izgubili. A bilo ih je dosta kroz određene akcije, a operacija, to je bilo posebno.

Uspjesi na svim pravcima

Zapovjednik Kovačević procijenio je da, gdje je najteži udar, osigurao nam je i borbeno vozilo, tako da smo na tom udarnom pravcu imali dva tenka, još su nam se pridodale posade iz Bjelovara, dva tenka i dva oklopna transportera, što nam je puno značilo u to vrijeme. Ali, na svim pravcima je popuštalo, na svim pravcima smo imali uspjehe već u prvom, drugom, trećem danu. 31. smo krenuli jer se htjelo dobiti iznenađenje na Dan mrtvih. Tko ga je predložio? Mislim da je g. Kovačević, jer je moment iznenađenja vrlo bitan, tako da smo 4. 11. oslobodili zadnji dio naše lokalne uprave i 4.11. mi slavimo kao Dan Grada Grubišnog Polja.

Od naših poginulih najviše su poginuli naši najmlađi, 18, 19 godina. Ja sam imao problem kako ih zaustaviti. Ne kako da idemo naprijed, nego kako da ne idu naprijed. Jer, nigdje nisam htio riskirati, nije mi bio cilj nanijeti njima gubitke, a ne osvojiti teren. Sačekivali smo da mi ustvari napravimo iskorak, da osvojimo teren, to je bio cilj, i imao sam problem s tim kako ih zaustaviti. Oni bi sami išli prijeko. Borbeni moral je bio na visokoj razini. A sad kad pričamo o borbenom moralu, ja sad pričam o mojoj postrojbi i borbeni moral je bio strašan. Ja sam to tek kasnije shvatio, mi smo branili svoje kuće, svoje domove itd. I onda dobijemo naredni zadatak da idemo na pakračko ratište. Tu već borbeni moral nije bio isti. Isti ljudi, ali ne i borbeni moral. Mi smo sebi u glavama već složili da smo mi oslobodili svoj prostor i tu sam već imao problema s disciplinom itd. jer više borbeni moral nije bio na toj razini. Zato posebno kao zapovjednik cijenim one postrojbe koje su došle sa strane, koje nisu morale braniti svoj dom. I zato smo mi Grubišnopoljci uvijek zahvalni i Bjelovarčanima i Virovitičanima i svima onima koji su došli u pomoć u Grubišno Polje jer nije bilo jednostavno doći u Grubišno Polje, u neku šumu, u neko brdo, pa na kraju znate i koliko je Bjelovarčana i poginulo na našem području. Velike su to žrtve i mi smo uvijek zahvalni tim ljudima koji su došli sa strane.

Mi smo razmišljali o prostoru koji je u zoni obuhvata naših postrojbi. Kad smo mi bili zaustavljeni u Bastajskim Brđanima, kad su oni dovukli Bele orlove da imali devet ranjenih, a oni su prema nekim informacijama 48 mrtvih jer su naručili 48 lijesova. Iza toga su tražili svoje mrtve i stali su Hrvate koji su tamo živjeli kroz svoja minska polja, propustili su ih da pokupe mrtve.

Tekst je objavljen u okviru Programa poticanja izvrsnosti Agencije za elektroničke medije

Podijeli s prijateljima!

Related Posts

Tomšić: Iz Beograda su im obećali avijaciju... avijacija nije stigla

BY **BJELOVARAC** 22/12/2022

PIŠE: Željko Brkić Kao oficir JNA u ožujku 1991. došao sam u Bjelovar, primio sam dužnost, gdje je bilo određeno...

MATICA UMIROVLJENIKA BBŽ

BY **SINIŠA SLAVINIĆ** 11/08/2022

Pred Maticom umirovljenika Bjelovarsko-bilogorske županije, koja u 24 udruge u općinama i gradovima, okuplja oko osam tisuća članova, prilično je...

MEDITERANSKI TRIPTIH

BY **SINIŠA SLAVINIĆ** 20/07/2022

VELIKO TROJSTVO – U Maglenči, na prelijepim obroncima Bilogore nalazi se Romska etno-kuća autohtonih hrvatskih Roma Lovara, jedne od osam...

Za koji dan počinje prometovati sezonski vlak Split – Osijek preko Bjelovara

BY **SINIŠA SLAVINIĆ** 30/06/2022

BJELOVAR – Za koji dan (3. srpnja) preko Bjelovara počinje prometovati sezonski brzi vlak „Dalmacija express“. Brzi vlak će voziti...

Trending

Comments

Latest

TRAGEDIJA – U autu na Boriku hrvatski vojnik počinio samoubojstvo

10/06/2021

SPOMENIK JEDNE MEGALOMANIJE – Pevcovo zemljište na Lepircu procijenjeno na 25 milijuna kuna, prodano za 60 tisuća

08/05/2021

Evo svih novih mjera koje vrijede od sutra

30/06/2021